

Missionair Kerk zijn.
Naar levende catechetische gemeenschappen

Studiedag van 10 november 2008

Het gewone op een uitzonderlijke manier doen...

Ze waren met ongeveer vierhonderd, de mensen die vandaag naar Leuven kwamen om deel te nemen aan wat kardinaal Danneels in zijn slotwoord noemde: een staten-generaal van de catechese.

Op deze studiedag was iedereen uitgenodigd die mee verantwoordelijkheid draagt voor catechese in de Vlaamse en Brusselse kerk. De bedoeling van de dag was het besef te laten groeien dat we geroepen zijn om als kerkgemeenschappen meer missionair te worden en na te denken over de rol die catechese daarin speelt, aldus Mgr. Hoogmartens, bisschop-referent voor catechese, die gastheer was.

De dag begon met een filmische evocatie: het getuigenis van een jong koppel waarvan Simone recent gedoopt was en Jan-Peter het geloof, onder andere door het frisse geloof van zijn partner, had herontdekt. De jonge vrouw getuigde: "Geloven is geen toevoeging aan het leven, het is het hele leven. Ik geloof niet omdat... Ik geloof, dat ben ik".

Daarmee was de toon gezet. Professor Reimund Bieringer bracht een fel gesmaakt referaat onder de titel "De initiatie van volwassenen als model voor de catechese". Hij schetste de krachlijnen van de "Orde van dienst voor de viering van de initiatiesacramenten voor volwassenen". Deze *Ordo* biedt niet alleen een structuur om volwassenen die de doop aanvragen te initiëren, maar stelt ook een kader ter beschikking voor de vernieuwing van heel het kerkelijk leven. Aangezien het *Algemeen Directorium voor de catechese* van de Congregatie voor de clerus stelt dat het catechumenaat het model is voor alle catechese, loont het de moeite van dichterbij te bekijken welke perspectieven deze *Ordo* aanreikt voor ons missionair en catechetisch handelen.

Professor Bieringer schuift er een aantal naar voor: het Paasmysterie centraal stellen in ons pastoraal werk, het Woord van God als referentiepunt nemen, catechese en pastoraal beschouwen als het begeleiden van een bekeringsproces naar een leven in verbondenheid met de Christus, de volwassenencatechese zien als norm en model voor kindercatechese (en niet omgekeerd!), de nadruk leggen op actieve deelname van de gelovigen aan het leven van de Kerk. Wat er echter vooral uitsprong is dat de kerkgemeenschap subject van catechese is: een kerkgemeenschap kan catechese niet uitbesteden aan specialisten (lees: catechisten), maar catechese is veeleer de verantwoordelijkheid van de hele kerkgemeenschap, in al haar dimensies. De kerkgemeenschap is de plaats waar geloof en leven tot integratie worden gebracht.

Je wordt niet als gelovige geboren, besloot Professor Bieringer, je wordt het doorheen een vrij antwoord op een roeping, een antwoord dat elke mens in elke generatie opnieuw zelf moet geven.

In een panelgesprek werd over deze uiteenzetting nog verder gereflecteerd, onder andere naar haalbaarheid binnen de huidige Vlaamse pastorale context. Ook in de namiddag werd vanuit de pastorale praktijk verder over deze uiteenzetting nagedacht, aan de hand van een aantal ervaringsberichten uit diverse hoeken van het Vlaamse, Brusselse en heel even ook het Waalse pastorale landschap. “Ik droom” leek wel de centrale stelling, maar veel van die dromen beginnen stilaan ook in de realiteit vorm te krijgen. Blijkbaar is de uitdaging niet zozeer allerlei nieuwe initiatieven nemen om missionair te zijn, maar wel onze dromen zo te laten spreken dat we “het gewone op een uitzonderlijke manier gaan doen”.

Het laatste woord was voor kardinaal Danneels. In zijn gebruikelijke beeldrijke taal nodigde hij de deelnemers uit na te denken over methodieken die al de gedachten die doorheen de dag werden ontwikkeld, in praktijk zouden kunnen omzetten. Maar hij relativeerde meteen ook: het gaat bij het doorgeven van het geloof niet alleen om technieken, maar vooral ook over de warmte die wij als gelovigen en als kerkgemeenschap uitstralen. Hij riep tegelijk ook op om niet te bezorgd te zijn over de eigen draagkracht van de gemeenschappen vandaag, maar om - met een verwijzing naar Marcus 4 - te geloven in de kracht van het zaad. Het zaad ontkiemt terwijl de boer slaapt. En hij zond de deelnemers naar huis met de wijze raad: “Ga op tijd slapen.”

RDR